

แนวปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
กับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขแนวปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่าง
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ องค์กรหรือ
หน่วยงานต่างๆ ให้มีความชัดเจนและเป็นไปด้วยความเรียบร้อย สอดคล้องกับภารกิจของคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติและสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ตามที่รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย
พุทธศักราช ๒๕๖๐ และพระราชบัญญัติคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ ได้ให้อำนาจไว้
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ในคราวประชุมด้านบริหาร ครั้งที่ ๑๐/๒๕๖๐ เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน ๒๕๖๐
จึงมีมติให้ยกเลิกแนวปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ลงวันที่ ๖ กรกฎาคม ๒๕๕๙
และกำหนดแนวปฏิบัติในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกรณีที่ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เห็นสมควรให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ
ในเรื่องใดกับองค์กรหรือหน่วยงานใด ให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ กรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เสนอแนวคิด หลักการ เหตุผล รวมทั้งวัตถุประสงค์
ให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการ

การจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามวรรคหนึ่ง อย่างน้อยจะต้องพิจารณาตามเกณฑ์
ดังต่อไปนี้ประกอบด้วย

(๑) ความสอดคล้องของหน้าที่และอำนาจ หรือยุทธศาสตร์ของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ หรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

(๒) เหตุผลความจำเป็น หรือประโยชน์ ที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสำนักงาน
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจะได้รับ ตามหน้าที่และอำนาจในการส่งเสริมและคุ้มครองสิทธิมนุษยชน

ข้อ ๒ ในการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชน
แห่งชาติ ประสานองค์กรหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อร่วมกันพิจารณาเนื้อหาของข้อตกลง และจัดทำเป็นบันทึก
ข้อตกลงความร่วมมือ โดยต้องกำหนดระยะเวลาสิ้นสุดของบันทึกข้อตกลงความร่วมมือไว้ ทั้งนี้ ให้มีสาระสำคัญ
ตามรูปแบบที่กำหนดไว้ท้ายแนวปฏิบัตินี้

ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาตินำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือที่ได้ตรวจสอบ
ความถูกต้องแล้ว เสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณาให้ความเห็นชอบและกำหนดเวลาในการ
ลงนาม

ข้อ ๓ พิจารณามันที่ข้อตกลงความร่วมมือ ให้จัดขึ้น ณ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือสถานที่ซึ่งผู้มีอำนาจในการลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตกลงกัน แล้วแต่กรณี

ให้เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย เป็นผู้มีอำนาจในการลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ เว้นแต่กรณีที่บันทึกข้อตกลงความร่วมมือเป็นเรื่องที่มีเนื้อหาเกี่ยวข้องกับหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติโดยแท้ และเป็นการลงนามระหว่างองค์กรหรือหน่วยงานในรูปแบบของคณะบุคคลซึ่งอยู่ในสถานะเดียวกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ก็ให้เป็นหน้าที่และอำนาจของคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดยประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นผู้ลงนามในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ข้อ ๔ ในกรณีที่การลงนามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือไม่ได้จัดขึ้นเป็นพิธีตามรูปแบบในข้อ ๓ ให้เสนอบันทึกข้อตกลงความร่วมมือให้ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ หรือรองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติได้รับมอบหมาย แล้วแต่กรณี ลงนาม แล้วให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติจัดส่งบันทึกข้อตกลงความร่วมมือดังกล่าวให้องค์กรหรือหน่วยงานที่ร่วมจัดทำข้อตกลงกับคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติหรือสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ เพื่อลงนามต่อไป

ข้อ ๕ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเผยแพร่บันทึกข้อตกลงความร่วมมือในเว็บไซต์ และจัดเก็บในระบบฐานข้อมูลของสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

ข้อ ๖ ในการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ให้ผู้ที่เห็นสมควรให้มีการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามข้อ ๑ ร่วมกับหน่วยงานภายในสำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติที่ได้รับมอบหมาย ดำเนินการตามขอบเขตของข้อตกลงความร่วมมือเพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ของการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนั้น

ข้อ ๗ ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติกำหนดกลไกในการขับเคลื่อน กำกับ ติดตาม และประเมินผลการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือที่ได้จัดทำร่วมกับองค์กรหรือหน่วยงานต่างๆ ในเดือนกันยายนของทุกปี โดยให้มีหน้าที่ในการพิจารณาว่าบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับใดที่สมควรแก้ไขเพิ่มเติมเนื้อหาหรือสมควรยกเลิก และเสนอให้คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา

การยกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือตามวรรคหนึ่ง ให้พิจารณาจากหลักเกณฑ์ ดังต่อไปนี้

(๑) เมื่อมิได้มีการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ ติดต่อกันเป็นระยะเวลาตั้งแต่หนึ่งปีขึ้นไป
(๒) เมื่อสถานะหรือภารกิจตามหน้าที่และอำนาจขององค์กรหรือหน่วยงานเปลี่ยนแปลงไปในทางที่ไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการจัดทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

(๓) เมื่อครบระยะเวลาตามที่กำหนดไว้ในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

(๔) เมื่อได้มีการดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงความร่วมมือเสร็จสิ้นตามวัตถุประสงค์แล้ว

(๕) เมื่อองค์กรหรือหน่วยงานที่ร่วมทำบันทึกข้อตกลงความร่วมมือขอยกเลิกโดยแจ้งเหตุอันสมควรเป็นลายลักษณ์อักษรให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนชาติทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

(๖) เมื่อมีเหตุอื่นตามที่คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควร

/หากคณะ...

หากคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเห็นสมควรให้มีการแก้ไข เพิ่มเติม หรือยกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือฉบับใด ให้สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติประสานองค์กรหรือหน่วยงานที่ร่วมจัดทำข้อตกลงนั้นๆ เพื่อดำเนินการแก้ไข เพิ่มเติม หรือยกเลิกบันทึกข้อตกลงความร่วมมือต่อไป ทั้งนี้ ในการดำเนินการตามวรรคนี้ให้นำแนวปฏิบัติในข้อ ๒ ข้อ ๓ และข้อ ๔ มาใช้บังคับโดยอนุโลม

ข้อ ๘ การใดที่ได้ดำเนินการก่อนที่แนวปฏิบัตินี้มีผลใช้บังคับและยังไม่แล้วเสร็จ ให้การดำเนินการนั้นเป็นอันใช้ได้ และให้ดำเนินการต่อไปตามแนวปฏิบัตินี้

ข้อ ๙ กรณีมีข้อขัดข้องในการปฏิบัติตามแนวปฏิบัตินี้ ให้เสนอคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติพิจารณา

ให้ใช้แนวปฏิบัตินี้ตั้งแต่วันที่ ๑๒ เมษายน พ.ศ. ๒๕๖๐ เป็นต้นไป

(นายวิสต์ ดิงสมิตร)

ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

แบบบันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

Logo องค์กร
หรือ
หน่วยงานที่
ร่วมทำ MOU

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือ

ระหว่าง

คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ

และ .....

เรื่อง .....

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ทำขึ้น ณ ..... เมื่อวันที่ .....

ระหว่างคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/ สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ โดย .....

..... ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/ เลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/
รองเลขาธิการคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ซึ่งในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ เรียกว่า “คณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ” ฝ่ายหนึ่ง กับ .....

โดย ..... ซึ่งในบันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้เรียกว่า “.....”

อีกฝ่ายหนึ่ง โดยมี ..... ประธานกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติเป็นสักขีพยานในนาม
คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ .....

เป็นสักขีพยานในนาม .....

หลักการและเหตุผล

วัตถุประสงค์

๑. ....

๒. ....

๓. ....

ข้อตกลงความร่วมมือ

การดำเนินการตามบันทึกข้อตกลงนี้ คณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ/สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ และ..... จะให้ความร่วมมือและสนับสนุนซึ่งกันและกันตามกรอบภารกิจและอำนาจหน้าที่ของตน โดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

๑. ....

.....

๒. ....

.....

๓. ....

.....

ข้อตกลงความร่วมมือนี้ มีผลบังคับนับตั้งแต่วันที่ลงนามเป็นต้นไป และให้มีกำหนดระยะเวลา ..... ปี ทั้งนี้ หน่วยงานทั้ง ..... ฝ่าย อาจพิจารณาและตกลงปรับปรุง เปลี่ยนแปลง หรือแก้ไขเพิ่มเติมข้อตกลงความร่วมมือนี้ เพื่อให้เกิดความเหมาะสมก็ได้ โดยให้จัดทำเป็นบันทึกข้อตกลงแนบท้ายบันทึกข้อตกลงนี้ และหากฝ่ายใดประสงค์จะขอยกเลิกก็สามารถกระทำได้ โดยแจ้งเหตุอันสมควรเป็นลายลักษณ์อักษรให้อีกฝ่ายหนึ่งทราบล่วงหน้าไม่น้อยกว่าสามสิบวัน

บันทึกข้อตกลงความร่วมมือนี้ได้ทำขึ้นเป็นสองฉบับมีข้อความถูกต้องตรงกัน หน่วยงานทั้ง ..... ฝ่าย ได้อ่านและเข้าใจข้อความตลอดโดยละเอียดแล้ว เห็นถูกต้องตามวัตถุประสงค์ จึงลงลายมือชื่อไว้ต่อหน้าพยานเป็นสำคัญ โดยให้เก็บรักษาไว้ฝ่ายละฉบับ

ลงนาม ณ วันที่ .....

ลงชื่อ ..... ในนาม.....

(.....)

ประธาน กสม./เลขาธิการ กสม./รองเลขาธิการ กสม.

ลงชื่อ ..... ในนาม.....

(.....)

.....

ลงชื่อ .....

(.....)

พยาน

ลงชื่อ .....

(.....)

พยาน